

Patologia Quirúrgica Oral i Maxil·lofacial

Codi: 103602

Crèdits: 3

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OT	5	0
2502442 Medicina	OT	6	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Juan Antonio Hueto Madrid

Correu electrònic: JuanAntonio.Hueto@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Maria Socorro Bescos Atin

Antonio Manuel Vazquez Rodriguez

Oscar Escuder de la Torre

Jorge Pamias Romero

Prerequisits

És aconsellable que l'estudiant hagi assolit un coneixement avançat en anatomia de cap i coll i unes competències bàsiques en medicina (patologia general), així com una formació suficient sobre les bases de la malaltia, anatomia patològica, diagnòstic per la imatge, microbiologia, tractament general del malalt quirúrgic i tractament del malalt traumàtic.

Objectius

Aquesta assignatura s'impartirà a la UDH Vall d'Hebron, responsable Dr. Juan Antonio Hueto Madrid (jahueto@vhebron.net); Dra. Coro Bescós Atín (cbescos@vhebron.net); Dr. Jorge Pamias Romero (jpamias@vhebron.net); UD Germans Trias i Pujol, responsable Dr. Antonio Vázquez Rodríguez (a29516avr@wanadoo.es); UD Parc Taulí, responsable Dr. Oscar Escuder de la Torre (oescuder@tauli.cat)

El seu objectiu general és donar a conèixer:

- els coneixements bàsics d'odontologia per el metge
- els fonaments de la Cirurgia Oral i Maxil·lofacial, així com les seves interaccions amb altres especialitats quirúrgiques i de la odontologia.

- el diagnòstic i tractament de les patologies dels òrgans i teixits de la cara i el coll tant d'origen adquirit com congènit.

- la cirurgia de cap i coll, cirurgia oral, la cirurgia de les glàndules salivals, del càncer de la cavitat oral i la orofaringe, de les deformitats congènites i adquirides del crani i dento-facials, dels traumatismes de la cara, de l'articulació temporomandibular i de la cirurgia cosmètica facial.

Competències

Medicina

- Comunicar-se de manera efectiva i clara, tant oral com escrita, amb els pacients, els familiars i acompanyants, per facilitar-los la presa de decisió, el consentiment informat i el compliment de les prescripcions.
- Demostrar que comprèn els agents causants i factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia
- Demostrar que comprèn els fonaments d'acció, indicacions, eficàcia i relació benefici-risc de les intervencions terapèutiques, basant-se en l'evidència científica disponible.
- Demostrar que comprèn la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i el maneig de les malalties.
- Demostrar que comprèn les manifestacions de la malaltia sobre l'estructura i funció del cos humà.
- Demostrar un nivell bàsic d'habilitats de recerca.
- Demostrar una experiència clínica adequada en institucions hospitalàries, centres de salut o altres institucions sanitàries, sota supervisió, així com coneixements bàsics de gestió clínica centrada en el pacient i utilització adequada de proves, medicaments i altres recursos del sistema sanitari.
- Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
- Desenvolupar la pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seves creences i cultura, amb respecte a altres professionals de la salut, demostrant habilitats de treball en equip.
- Dissenyar i gestionar programes i projectes en l'àmbit de la salut.
- Elaborar una orientació diagnòstica i establir una estratègia d'actuació raonada, valorant els resultats de l'anamnesi i l'exploració física, així com els resultats posteriors de les exploracions complementàries indicades.
- Ensenyar i comunicar a altres col·lectius professionals els coneixements i les tècniques apreses.
- Escoltar amb atenció, obtenir i sintetitzar informació pertinent sobre els problemes que afligeixen al malalt i comprendre el contingut d'aquesta informació.
- Establir el diagnòstic, pronòstic i tractament sustentant les decisions amb la millor evidència possible i un enfocament multidisciplinari basat en les necessitats del pacient i que impliqui tots els membres de l'equip de salut, així com l'entorn familiar i social.
- Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
- Indicar la terapèutica més adequada dels processos aguts i crònics més prevalents, així com dels malalts en fase terminal.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la posterior anàlisi, preservant la confidencialitat de les dades.
- Obtenir i elaborar una història clínica que contingui tota la informació rellevant, estructurada i centrada en el pacient, tenint en compte tots els grups d'edat, sexe, els factors culturals, socials i ètnics.
- Plantejar i proposar les mesures preventives adequades a cada situació clínica.
- Realitzar un examen físic general i per sistemes, apropiat a l'edat del pacient i al sexe, de manera completa i sistemàtica i una valoració mental.
- Reconèixer el rol de la complexitat, la incertesa i la probabilitat en la presa de decisions de la pràctica mèdica.
- Reconèixer el seu paper en equips multiprofessionals, assumint el lideratge quan sigui apropiat, tant per al subministrament de cures de la salut, com en les intervencions per a la promoció de la salut.
- Reconèixer i actuar en les situacions que posen la vida en perill immediat i aquelles altres que requereixen atenció immediata.
- Redactar històries clíniques, informes mèdics i altres registres mèdics de forma entenedora a tercers.

- Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.
- Valorar críticament i utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.

Resultats d'aprenentatge

1. Adequar el procediment terapèutic i la tècnica quirúrgica, si escau, d'acord amb les dades disponibles.
2. Anticipar i contrastar la informació per a prendre decisions correctament.
3. Aplicar les maniobres quirúrgiques elementals en les pràctiques amb models simulats.
4. Aprofundir en el coneixement dels factors de risc de morbiditat operatòria.
5. Argumentar la presa de decisions amb les millors evidències científiques.
6. Avaluar la metodologia científica adequada per a un treball biomèdic.
7. Calcular els índexs de risc quirúrgic, generals i per aparells, i adequar-hi les indicacions.
8. Categoritzar les situacions d'emergència d'acord amb els índexs de gravetat disponibles.
9. Construir algoritmes diagnòstics i terapèutics d'acord amb la millor evidència científica, tenint en compte els mitjans disponibles.
10. Criticar articles científics originals o de revisió.
11. Definir les bases metodològiques estadístiques.
12. Demostrar un nivell bàsic d'habilitats de recerca.
13. Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
14. Descriure els mecanismes d'acció dels agents físics i químics sobre l'organisme.
15. Descriure les bases bibliogràfiques biomèdiques i les maneres de filtrar la informació proporcionada.
16. Distingir les bases de les diferents especialitats quirúrgiques per integrar i liderar el tractament en pacients aguts i crònics, amb pluripatologia.
17. Distingir les implicacions que comporten les diferents intervencions respecte als canvis funcionals i morfològics.
18. Efectuar un anàlisi crític dels objectius que es pretenen aconseguir amb la intervenció quirúrgica contrastant-ho amb els efectes adversos que pugui comportar.
19. Elegir, d'acord amb la informació disponible i les preferències del pacient, una opció terapèutica.
20. Emprar les escales que valoren l'estat general (físic i mental) del pacient.
21. Enfocar l'examen físic no solament des del punt de vista diagnòstic, sinó també terapèutic, amb èmfasi especial en els procediments quirúrgics.
22. Ensenyar i comunicar a altres col·lectius professionals els coneixements i les tècniques apreses.
23. Enumerar els signes d'alarma pels quals el pacient requereix atenció immediata.
24. Escollir el millor disseny d'investigació possible per aconseguir resposta a la hipòtesi plantejada.
25. Establir una bona relació com a primer pas important de tot acte mèdic, tant en situacions emergents com en les electives, i deixar constància escrita de la informació transmesa i de les voluntats del pacient.
26. Establir una hipòtesi de treball i els seus objectius.
27. Estimar els riscos i beneficis de les diverses opcions terapèutiques.
28. Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
29. Gestionar la informació disponible i establir nivells de discussió en grups multidisciplinaris.
30. Identificar les bases legals per a la creació, el manteniment i l'explotació de les bases de dades que continguin informació mèdica.
31. Identificar les bases ètiques per les quals es prenen decisions en l'àmbit quirúrgic.
32. Identificar les fonts de finançament i elaborar un pressupost.
33. Identificar les situacions d'emergència i establir-hi un ordre de prioritats.
34. Identificar totes les mesures de profilaxi per reduir al mínim els índexs de morbiditat.
35. Incitar la recerca de respostes als interrogants que es plantegen durant l'exercici de la cirurgia.
36. Integrar tota la informació preoperatòria per a la presa de decisions.
37. Justificar la presa de decisions a partir de la informació obtinguda.
38. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
39. Obtenir les dades més rellevants tant pel que fa a la malaltia per la qual s'intervé, així com les que puguin marcar la morbiditat.
40. Oferir informació de les opcions terapèutiques de manera clara i entenedora al pacient i la seva família.

41. Participar a tot el procés assistencial dels pacients, des del procés diagnòstic fins al seguiment ambulatori.
42. Plantejar i discutir els resultats obtinguts.
43. Presentar els resultats de forma oral o escrita.
44. Proporcionar les bases per a l'elaboració de vies i guies clíniques i la construcció d'algoritmes diagnòstics i terapèutics.
45. Realitzar automàticament la valoració inicial i reconèixer les actuacions que requereixen atenció immediata.
46. Reconèixer la fase terminal d'un pacient i evitar l'aferrissament terapèutic.
47. Recopilar la informació i seleccionar els fets més rellevants que presenta el pacient, tant en situacions electives de consulta especialitzada com d'urgències.
48. Seleccionar els continguts d'acord amb les normes de la medicina basada en l'evidència.
49. Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
50. Transmetre la informació de manera clara, precisa, sense elements que portin a la confusió o mala interpretació.
51. Transmetre la informació del procediment quirúrgic que es practicarà i plasmar-lo en un consentiment informat escrit.
52. Utilitzar les fonts bibliogràfiques específiques que permeten desenvolupar i ampliar els coneixements adquirits.
53. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.
54. Valorar la necessitat de la investigació per al progrés de la medicina.

Continguts

MAX 1 Fonaments d'odontologia per a metges I

Temari: Anatomia del sistema estomatognàtic. Nomenclatura dental. Cronologia de la erupció dentària. La odontologia i les seves especialitats. Diagnòstic per imatge.

MAX 2 Fonaments d'odontologia per a metges II

Temari: Infeccions odontogèniques. Caries. Malaltia periodontal. Infeccions greus dels espais cèrvico-facials. Infeccions per fongs de la cavitat oral. Altres infeccions.

MAX 3 Fonaments d'odontologia per a metges III

Temari: Patologia de la erupció dentària: agenèsia, inclusions y dents supernumeraris. Ortodòncia per metges.

MAX 4 Fonaments d'odontologia per a metges IV

Temari: Rehabilitació de la dentició i dels processos alveolars. Pròtesi removable. Pròtesi fixa. Implants dentals.

MAX 5 Malalties de la mucosa oral

Temari: Lesions premalignes, leucoplàsia, eritroplàsia, manifestacions orals de malalties sistèmiques

MAX 6 Patologia de la oclusió i l'articulació temporomandibular

Temari: Fonaments d'oclusió. Síndrome dolor-disfunció de la ATM. Bruxisme. Luxació mandibular. Cirurgia de la articulació temporomandibular.

MAX 7 Patologia de les glàndules salivals I

Temari: Patologia inflamatòria de les glàndules salivals. Litiasi salival.

MAX 8 Patologia de las glàndules salivals II

Temari: Tumors de glàndules salivals.

MAX 9 Malformacions congènites craneofacials

Temari: Malformacions congènites dentals, fissures facials, síndromes craneofacials.

MAX 10 Quists i tumors odontogènics

Temari: Lesions quístiques dels maxil·lars. Tumors odontogènics.

MAX 11 Càncer de cavitat oral i orofaringe

Temari: Epidemiologia i factors de risc. Lesiones premalignes. Diagnòstic, estudi d'extensió i tractament.

MAX 12 Cirurgia reconstructiva craneofacial

Temari: Penjalls locals. Penjalls miocutanis. Penjalls microvascularitzats. Reconstrucció mandibular. Trasplantament facial.

MAX 13 Deformitats dentofacials

Temari: Diagnòstic i planificació. Deformitats sagitals. Asimetries facials. Distracció osteogènica.

MAX 14 Cirurgia estètica facial

Temari: Rinoplàstia. Blefaroplàstia. Cirurgia de l'envelliment facial. Tècniques mínimament invasives.

MAX 15 Traumatismes maxil·lofacials

Temari: Fractures nasals. Fractures mandibulars. Fractures del terç mig facial. Fractures frontoetmoidoorbitàries. Fractures de sinus frontal.

Seminaris optatius

SEM1

Exploració oral bàsica

SEM2

Valoració de la ortopantomografia

SEM3

Valoració d'un traumatisme facial

SEM4

Valoració d'una tumoració cervical

Metodologia

Aquesta Guia descriu el marc, continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent. L'organització final de l'assignatura pel que fa al nombre i mida de grups, distribució en el calendari i dates d'exàmens, criteris específics d'avaluació i revisió d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents Hospitalàries (UDH), que ho explicaran a través de les seves pàgines web i el primer dia de classe de cada assignatura, a través del professors responsables de l'assignatura a les UDH.

Per el curs actual, els professors designats pels Departaments com a responsables de l'assignatura a nivell de Facultat i de les UDH son:

Departament(s) responsable(s): Cirurgia

Responsable de Facultat: Juan Antonio Hueto Madrid - jahueto@vhebron.net

Responsables UDH

Responsables UDHSP	Responsables UDHVH	Responsables UDGTiP	Responsables UDHPT
NO S'OFERTA	Juan Antonio Hueto Madrid jahueto@vhebron.net	Antonio Vázquez Rodríguez (a29516avr@wanadoo.es)	Oscar Escuder de la Torre 28858oet@comb.cat

Metodologia docent general:

TIPOLOGIES DOCENTS DIRIGIDES:

Teoria (classes magistrals; tipologia TE). Mida de grup: grup de matrícula. Sessions programades 15 (1h per sessió).

TIPOLOGIES DOCENTS SUPERVISADES

PRÀCTICUM ASSISTENCIAL SENSE DIRECTRIUS.

Període de pràctiques curriculars no regulades corresponents a estudis de l'àmbit de la salut, durant el qual l'alumnat experimenta en un context real i adquireix habilitats específiques sota la supervisió directa del professorat de la UAB i o de professionals externs implicats. No es preveu el còmput de presencialitat en activitats dirigides, tot i que aquest pràcticum pot comportar reunions de treball individuals o en grup amb el professorat de la UAB. Per tant, només es computa el seguiment i l'avaluació de l'alumnat. En aquest còmput hi és implícita també la preparació.

L'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions

TREBALL AUTÒNOM(50-55% total 37,5-41,25 hores).

Lectura comprensiva de textos i articles, estudi i realització d'esquemes, resum i assimilació conceptual dels continguts. Preparació de les presentacions i lliuraments.

AVALUACIÓ (5% total 3,75 hores):

Excepcionalment i segons criteri del professorat responsable, els recursos disponibles i la situació sanitària de cada moment a les diferents Unitats Docents, part dels continguts corresponents a les lliçons teòriques, practiquesiseminaris podran ser impartits de forma presencial o virtual.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
TEORIA (TE)	15	0,6	1, 4, 7, 9, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 27, 30, 33, 34, 36, 39, 40, 46, 52
Tipus: Supervisades			
PRÀCTICUM ASSISTENCIAL SENSE DIRECTRIUS (PEXT)	15	0,6	1, 7, 9, 16, 18, 19, 20, 21, 27, 30, 34, 36, 39, 40, 46, 52
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS / ESTUDI PERSONAL / LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	41,25	1,65	1, 4, 7, 9, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 27, 30, 33, 34, 36, 39, 40, 46, 52

Avaluació

Avaluació escrita mitjançant proves objectives: Ítems de selecció / preguntes restringides	50%
Assistència i participació activa en classe i seminaris	40%
Avaluacions de tipus pràctic	10%

Els estudiants que no realitzin les proves d'avaluació tant teòrica com pràctica seran considerats com No avaluats exhaurint els drets a la matrícula de l'assignatura

L'assignatura contempla un sistema de recuperació pels alumnes que no hagin superat els continguts de la mateixa, amb un format a determinar.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa en classe i seminaris	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54
Avaluació escrita mitjançant proves objectives: Ítems de selecció / preguntes restringides	50%	1	0,04	1, 4, 7, 9, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 27, 30, 33, 34, 36, 39, 40, 46, 52
Avaluació mitjançant casos pràctics i resolució de problemes	40%	2,75	0,11	1, 4, 7, 9, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 27, 30, 33, 34, 36, 39, 40, 46, 52

Bibliografia

- Loré JM. Atlas de cirugía de cabeza y cuello. 4a ed. Buenos Aires [etc.]: Medica Panamericana; 2007.
- Cirugía buco-maxilofacial. 5a ed, [reimpr.]. Buenos Aires [etc.]: Médica Panamericana; 1986.
- Baladrón J. Cirugía maxilofacial. 10a ed. Oviedo: Curso Intensivo MIR Asturias; 2005.
- Raspall G. Cirugía oral e implantología. 2a ed. Buenos Aires, (etc.): Médica Panamericana; 2006.
- Sociedad Española de Cirugía Oral y Maxilofacial. Cirugía oral y maxilofacial. 3a ed. Buenos Aires; Madrid [etc.]: Médica Panamericana; 2011.
- Jones BM. Facial rejuvenation surgery. Philadelphia, PA: Elsevier Mosby; 2008.
- Calatrava Páramo L. Lecciones de patología quirúrgica oral y maxilofacial. Madrid: Editorial Oteo; 1979.
- Manual de cirugía oral y maxilofacial. 2a ed. Madrid: Sociedad Española de Cirugía Oral y Maxilofacial [etc.]; 2004.
- Master techniques in facial rejuvenation. Philadelphia, PA: Elsevier Saunders; 2007.
- Pifarré Sanahuja E. Patología quirúrgica oral y maxilofacial. Barcelona: Jims; 1993.
- Raspall G. Tumores de cara, cabeza y cuello: atlas clínico. 2a ed. Barcelona, [etc.]: Masson; 2000.

Programari

Adobe Acrobat Reader